

Универзитет у Београду – Машински факултет
Дипломске академске студије – 2. година (трећи семестар)
Шк. год. 2009/2010
Модул: Производно машинство
Предмет: Интелигентни технолошки системи (ПРО220-0131)
Предметни наставници:
Проф. др Зоран Миљковић и проф. др Бојан Бабић

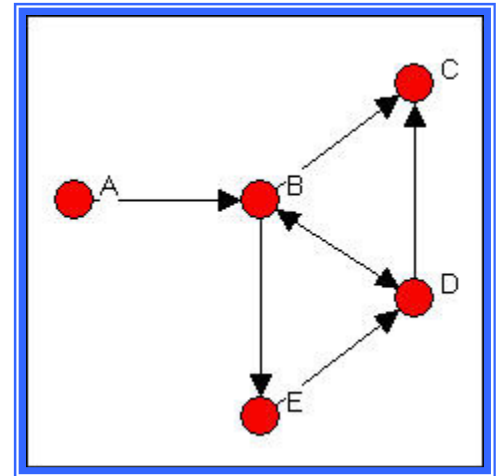
Планирање путање – A* алгоритам

Предметни сарадници:
др Божица Бојовић и Најдан Вуковић, дипл. инж. маш.

Увод

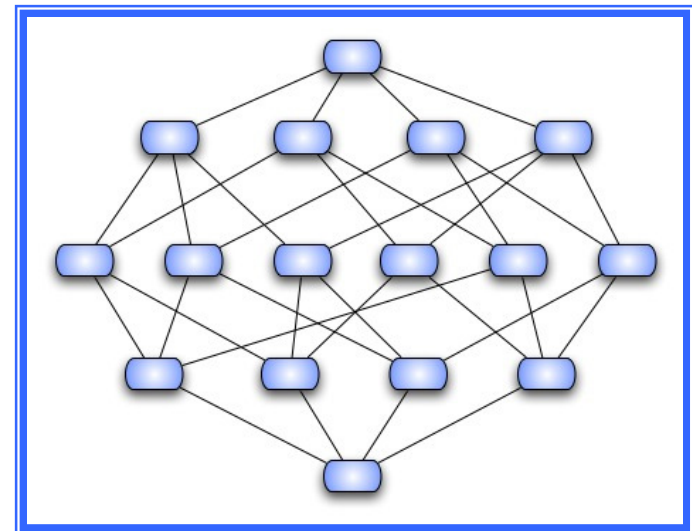
- Алгоритми претраживања
- A^* , Дајкстра, Google's Page Rank...
- Web-search
- Најкраћи пут између две тачке

Основне информације

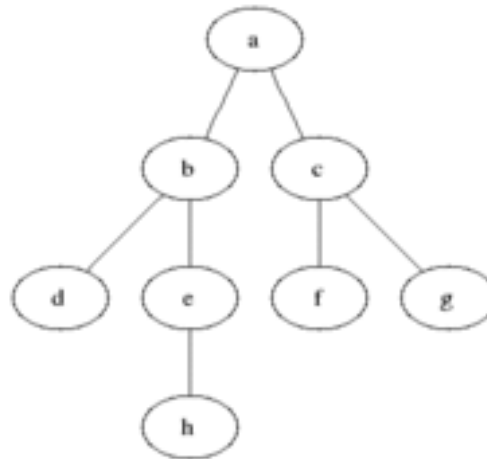
- Граф (апстрактан математички појам) је скуп чворова и веза(грана) између чворова;
- Граф који има **коначан број** чворова је **коначан** граф.
- Граф са **бесконачним бројем чворова** је **бесконачан** граф.
- Ако је **грана графа АБ исто што и БА** и то важи за све гране графа, онда је граф **симетричан** или **неоријентисан**;
- Ако **грана графа АБ није исто што и БА** тада је цео граф **оријентисан** или **антисиметричан**;

- $G = G(V,E)$ $\Rightarrow$ граф
- V – vertex (node) $\Rightarrow$ чвор
- E – edge $\Rightarrow$ веза
- Путања представља низ чворова $\{V_i\}$ тако да између два суседна чвора V_i и V_{i+1} постоји веза E_{i+1}

Основне информације

- **Depth-first search** – започиње претраживање дуж једне гране графа;
- Тек након тога прелази на следећу грану;

- **Breadth-first search** (похлепни алгоритми) – започиње претраживање чворова на истом нивоу;

A* алгоритам – основни појмови

- Планирање путање - најкраћи пут од тачке А до тачке Б;
- Улазне величине: граф $G = G(V,E)$
- Излазна величина: најкраћи пут од почетног чвора до жељеног чвора – циља;
- O - отворени скуп (скуп приоритета);
- C - затворени скуп (скуп „посећених” чворова);
- $Star(n)$ – скуп свих чворова у непосредној околини чвора n ;
- $c(n_1, n_2)$ – „дужина” гране између чворова n_1 и n_2
- $g(n)$ – пређени пут од стартног чвора до n -тог чвора
- $h(n)$ – оцена најкраћег пута од n -тог чвора до циља
- $f(n) = g(n) + h(n)$ - оцена најкраћег пута од стартног чвора до циља.

A* алгоритам (псеудокод)

Input: graf

Output: najkraći put od starta do cilja

While O is empty

Izaberi n_{best} iz skupa O tako da $f(n_{best}) \leq f(n) \quad \forall n \in O$

Ukloni n_{best} iz skupa O i dodaj ga skupu C

If $n_{best} = q_{cilj}$

exit

endif

Proširi n_{best} : $\forall x \in Star(n_{best}), x \notin C$

If $x \notin O$

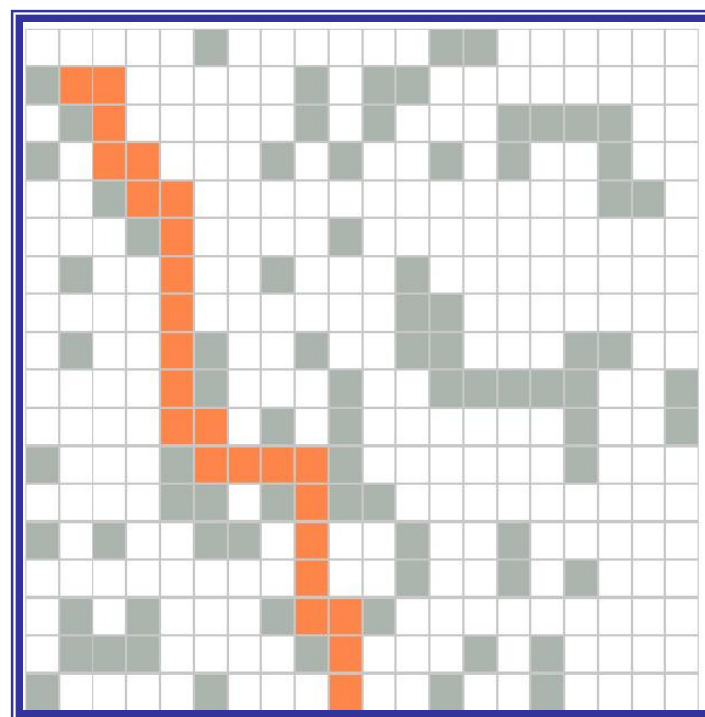
dodaj x skupu O

elseif $g(n_{best}) + c(n_{best}, x) < g(x)$

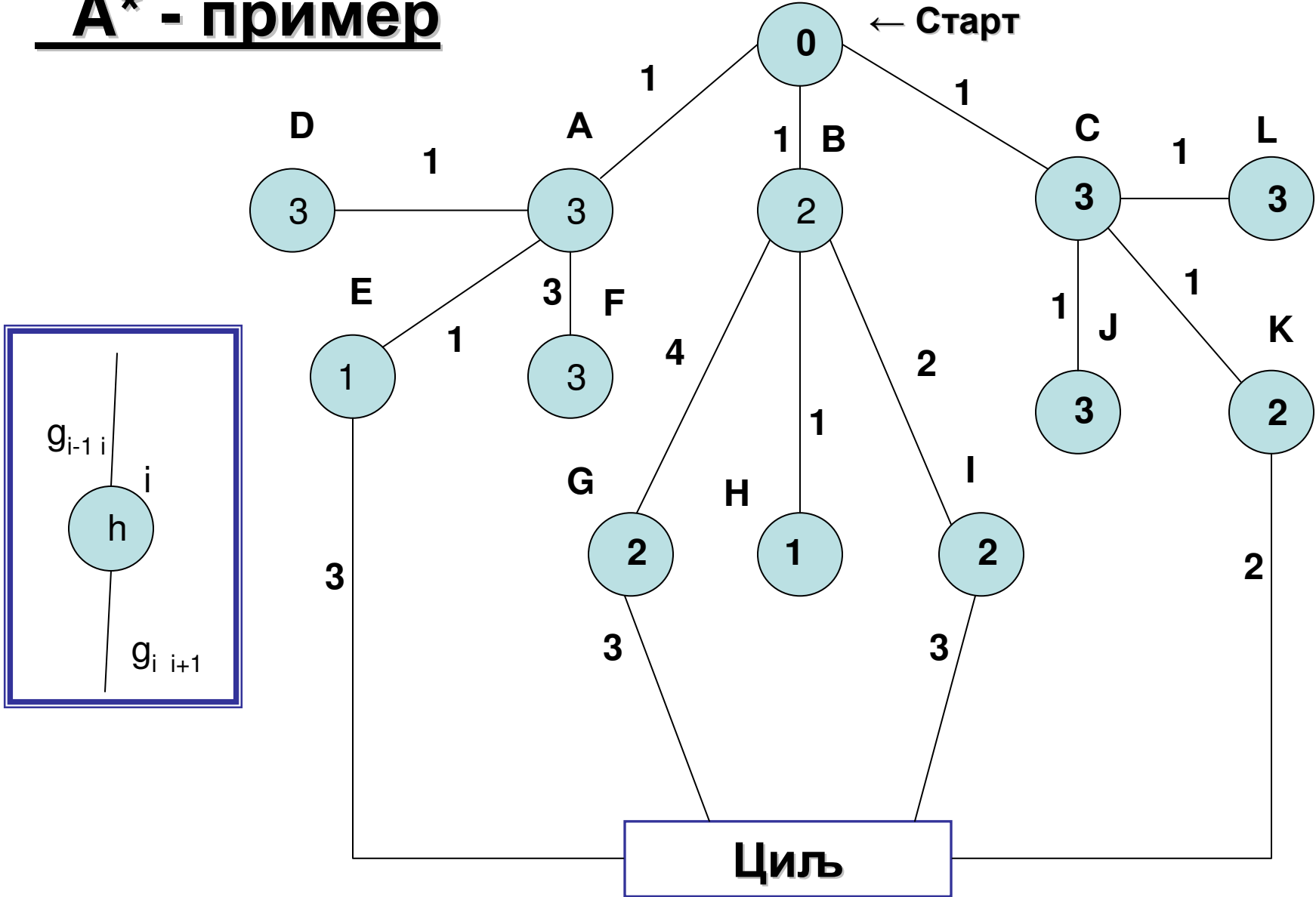
dodaj x putanji od n_{best}

endif

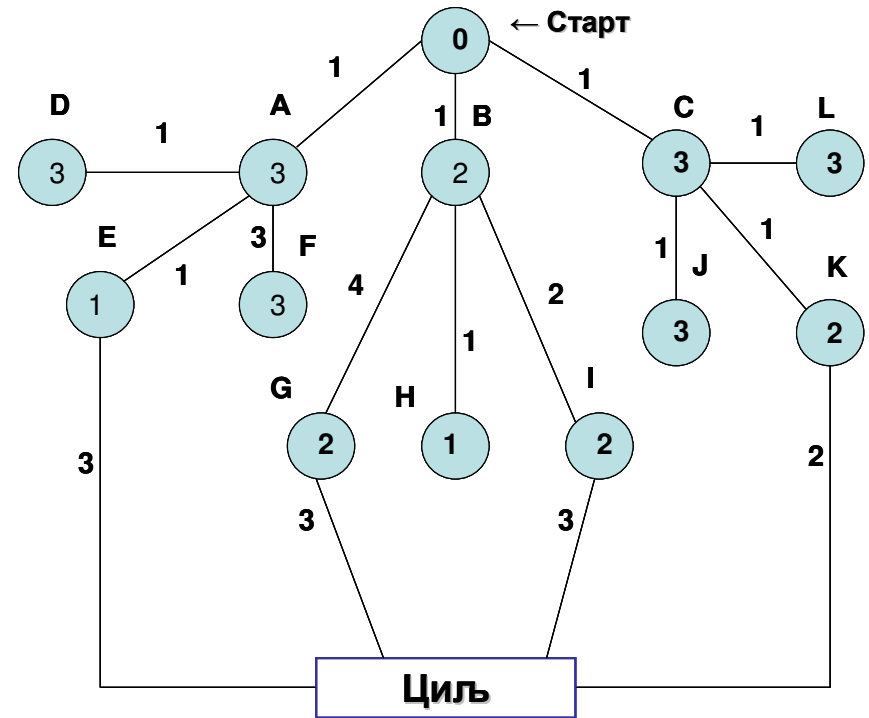
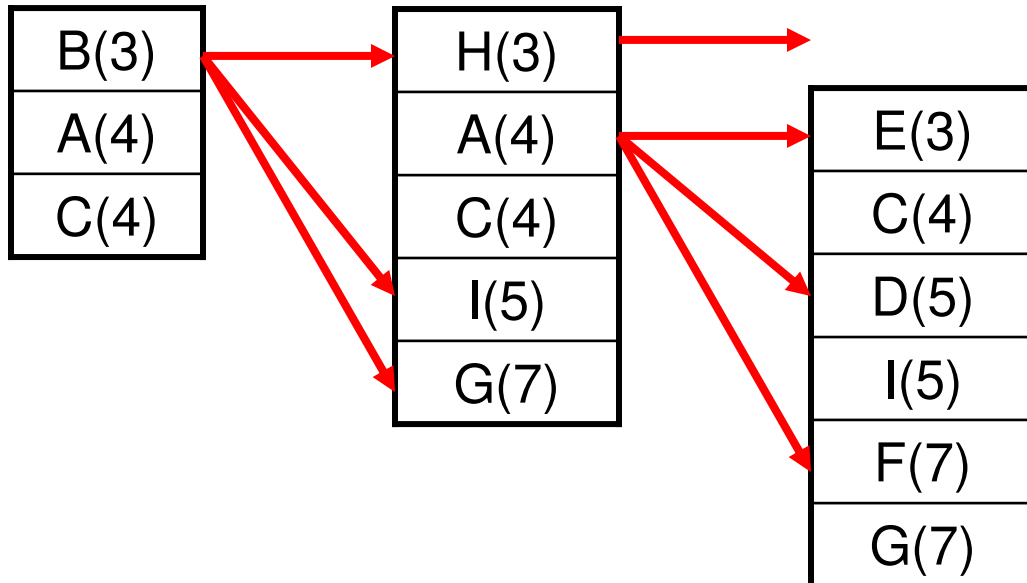
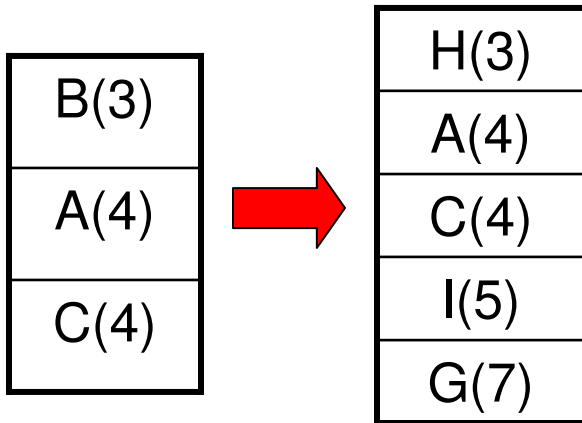
endwhile

A* - пример

A* - пример

...укупан пређени пут до чвора $n + h(n)$

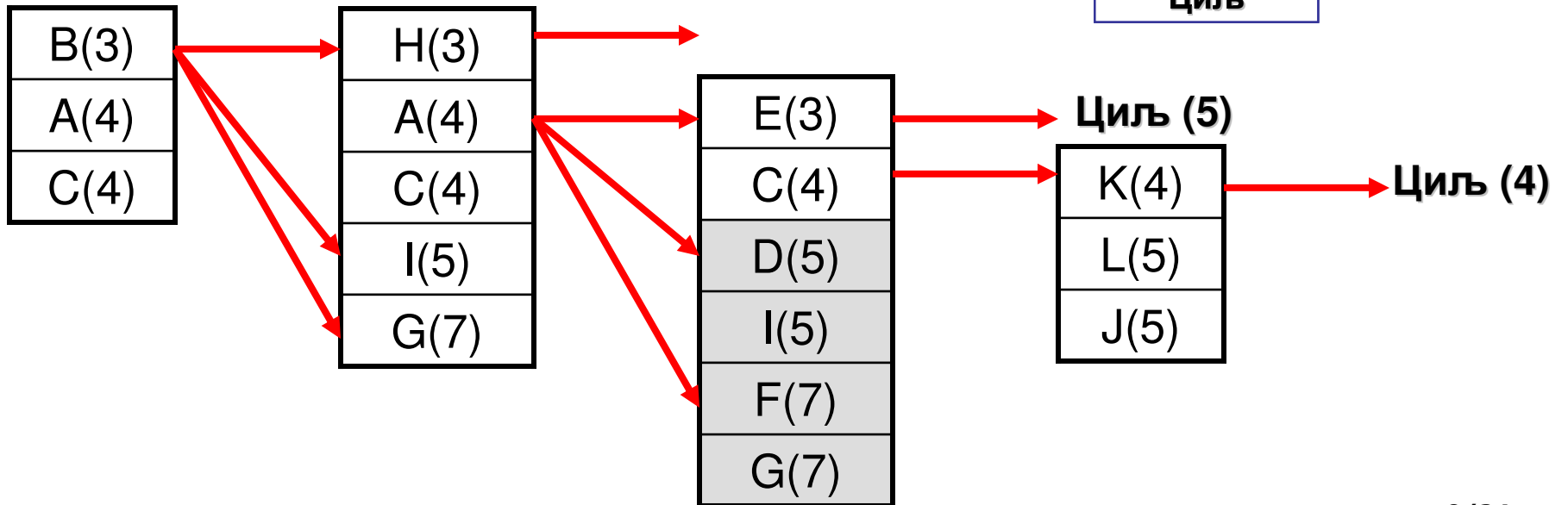
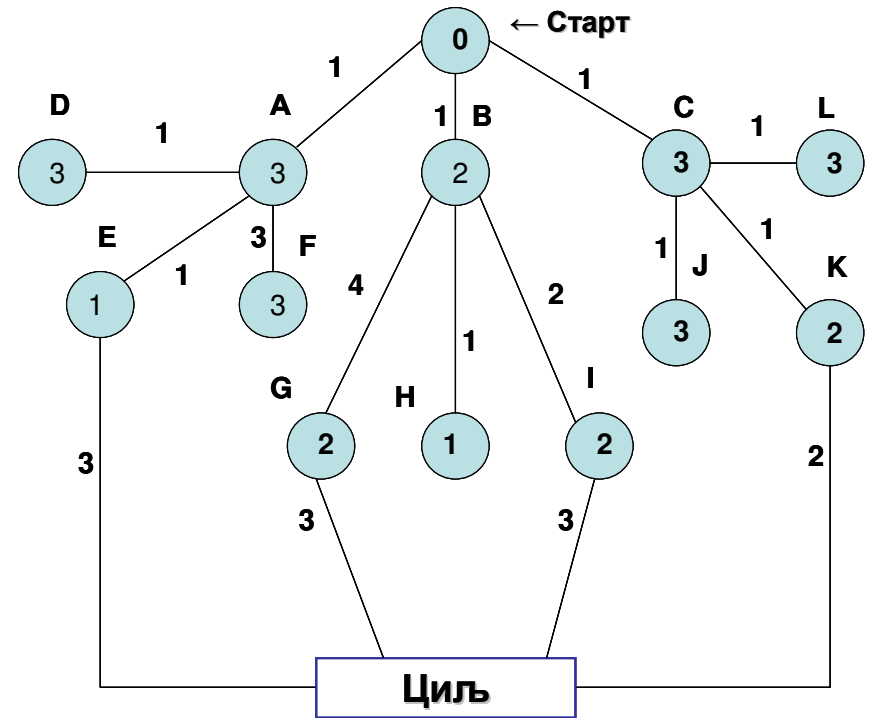
$$f(n) = g(n) + h(n)$$

A* - пример

...укупан пређени пут до чвор $n + h(n)$

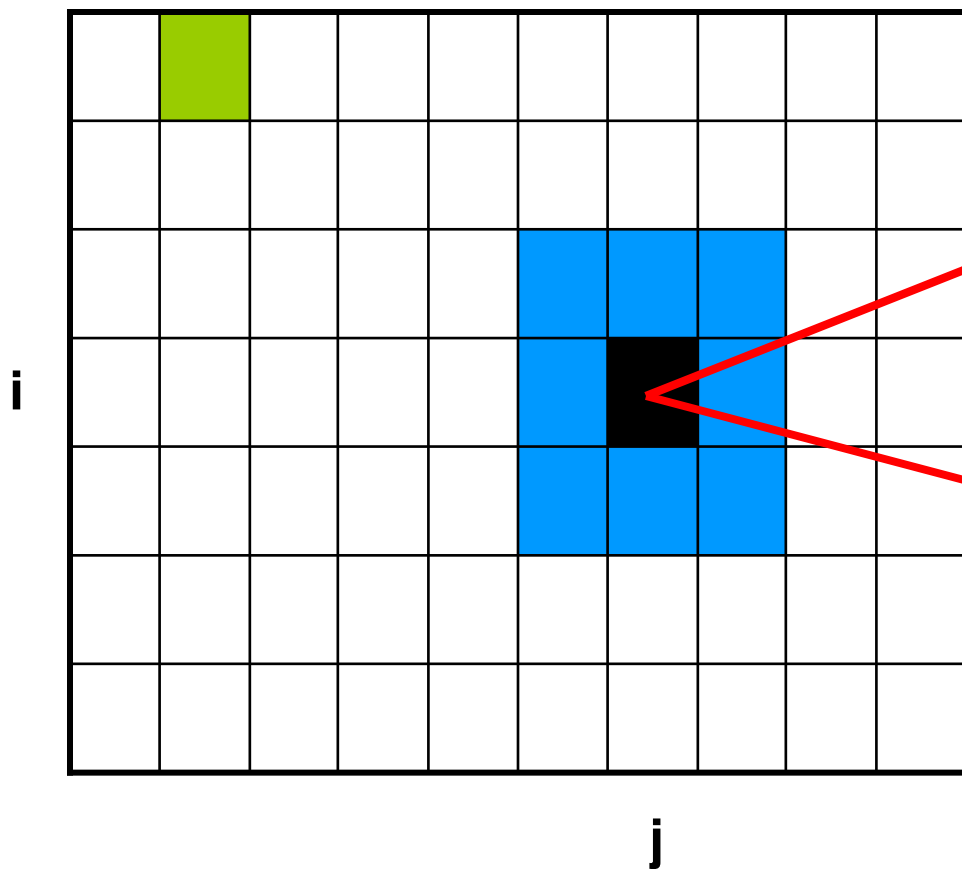
$$f(n) = g(n) + h(n)$$

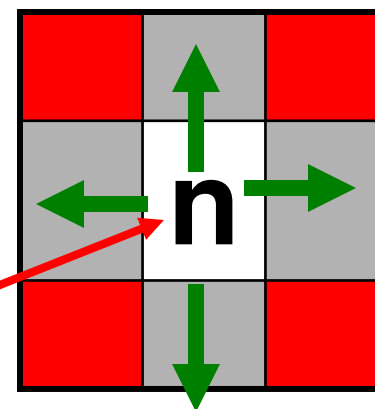
A* - пример најкраће путање

Дискретизација радног окружења у k пиксела;

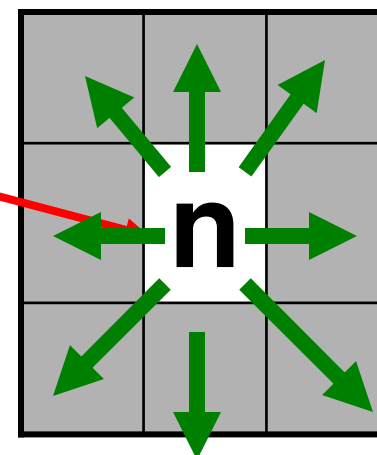
Пиксел-елемент радног окружења: $X \times Y ; [m] \times [m]$

Четвороспојиви

Осмоспојиви

h(n) - Heuristics

- **Heuristic** (pronounced /hjʊ'ristik/, from the Greek "Εὕρισκω" for "find" or "discover") is an adjective for **experience-based techniques** that help in problem solving, learning and discovery (<http://en.wikipedia.org/wiki/Heuristic>);
- Heuristics are "**rules of thumb**", educated guesses, intuitive judgments or simply common sense;
- Величина/параметар који се одређује на основу искуства и чијом применом можемо да одредимо решење посматраног проблема.

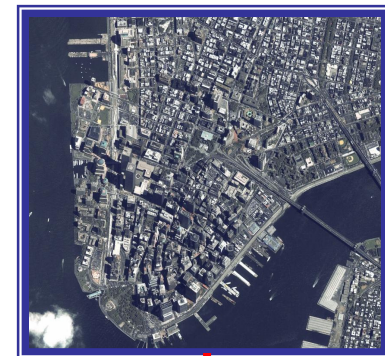
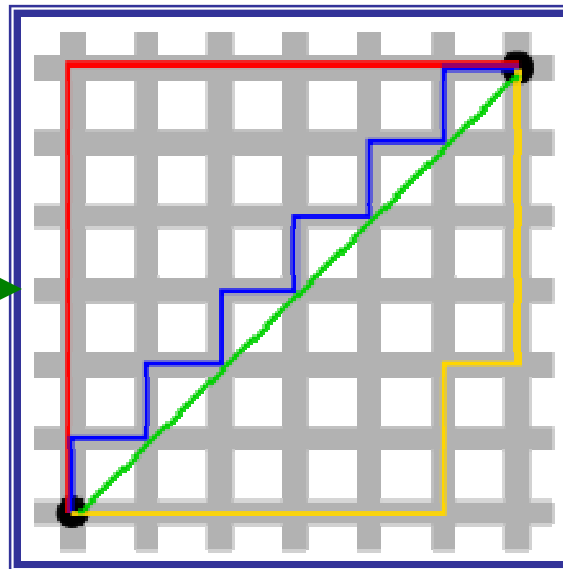
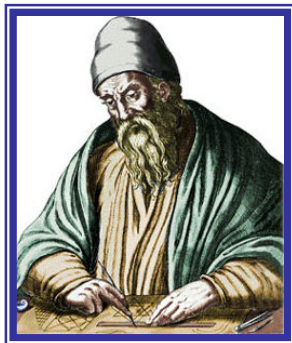
$h(n)$ - Heuristics

Еуклидска норма

Менхетн норма

$$d_E(n, n_{cilj}) = \sqrt{(n_x - n_{xcilj})^2 + (n_y - n_{ycilj})^2}$$

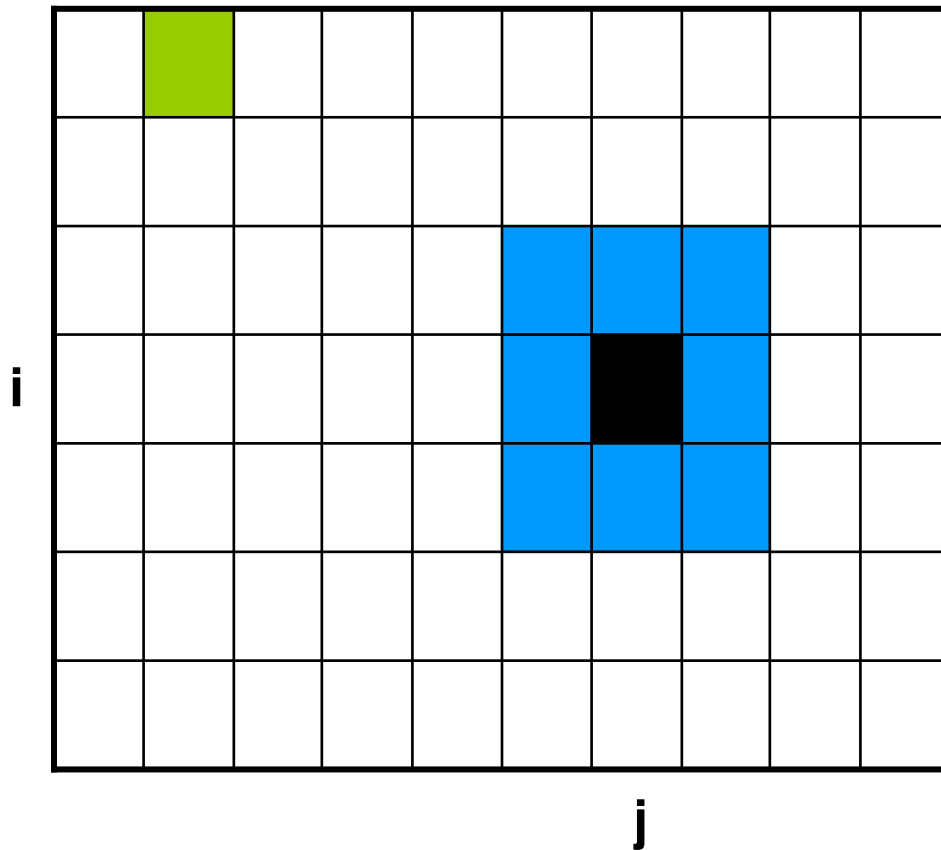
$$d_M(n, n_{cilj}) = |n_x - n_{xcilj}| + |n_y - n_{ycilj}|$$

A* - пример најкраће путање

Дискретизација радног окружења у k пиксела;

Пиксел-елемент радног окружења: $X \times Y ; 1 \text{ [cm]} \times 1 \text{ [cm]}$

„Цена” помераја од пиксела n до суседних пиксела:

$$g(n(i-1,j-1)) = 1.41$$

$$g(n(i-1,j)) = 1$$

$$g(n(i-1,j+1)) = 1.41$$

$$g(n(i,j-1)) = 1$$

$$g(n(i,j+1)) = 1$$

$$g(n(i+1,j-1)) = 1.41$$

$$g(n(i+1,j)) = 1$$

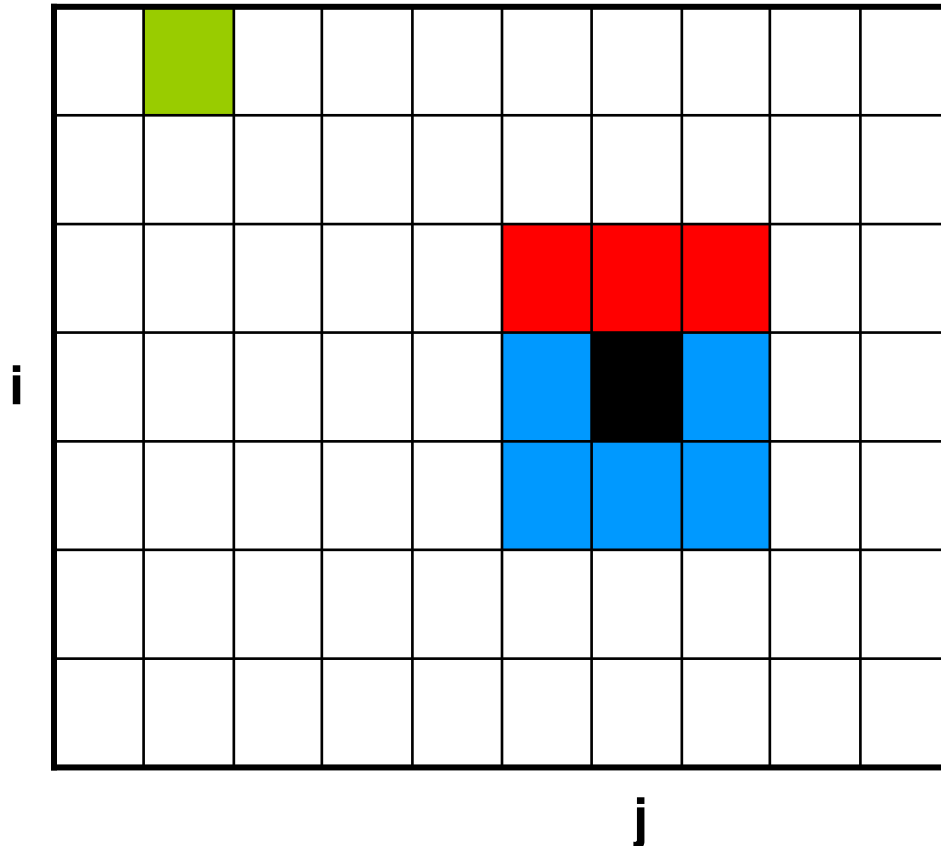
$$g(n(i+1,j+1)) = 1.41$$

$g_1 = 1.41$	$g_2 = 1$	$g_3 = 1.41$
$g_4 = 1$	n	$g_5 = 1$
$g_6 = 1.41$	$g_7 = 1$	$g_8 = 1.41$

A* - пример најкраће путање

Шта ако имамо препреку на суседном пикселу?

Усвајамо да је **цена помераја** од пиксела n до пиксела на коме је лоцирана препрека **изузетно висока**, нпр. **10000**

„Цена” помераја од чвора n до суседних чворова:

$$g(n(i-1,j-1)) = 14100$$

$$g(n(i-1,j)) = 10000$$

$$g(n(i-1,j+1)) = 14100$$

$$g(n(i,j-1)) = 1$$

$$g(n(i,j+1)) = 1$$

$$g(n(i+1,j-1)) = 1.41$$

$$g(n(i+1,j)) = 1$$

$$g(n(i+1,j+1)) = 1.41$$

$g_1 = 14100$	$g_2 = 10000$	$g_3 = 14100$
$g_4 = 1$	n	$g_5 = 1$
$g_6 = 1.41$	$g_7 = 1$	$g_8 = 1.41$

A* - пример најкраће путање

- $g_{\text{vertikalno}} = 1;$
- $g_{\text{horizontalno}} = 1;$
- $g_{\text{dijagonalno}} = 1,4;$
- $g_{\text{vertikalno-prepreka}} = 100;$
- $g_{\text{horizontalno-prepreka}} = 100;$
- $g_{\text{dijagonalno-prepreka}} = 100,4;$

$$h_{\text{horizontalno}} = 1;$$

$$h_{\text{dijagonalno}} = 1,4;$$

...Ова хеуристика није ни Еуклидска ни Менхетн норма...

6	h=6,0	h=5,0	h=4,0	h=3,0	h=2,0	h=1,0	h=0
5	h=6,4	h=5,4	h=4,4	h=3,4	h=2,4	h=1,4	h=1,0
4	h=6,8	h=5,8	h=4,8	h=3,8	h=2,8	h=2,4	h=2,0
3	h=7,2	h=6,2	h=5,2	h=4,2	h=3,8	h=3,4	h=3,0
2	h=7,6	h=6,6	h=5,6	h=5,2	h=4,8	h=4,4	h=4,0
1	h=8,0	h=7,0	h=6,6	h=6,2	h=5,8	h=5,4	h=5,0
B/K	1	2	3	4	5	6	7

Пиксел 2,3: $g_{\text{dijagonalno}} + h(2,3) = 1,4 + 5,6 = 7,0$

Пиксел 1,3: $g_{\text{horizontalno}} + h(1,3) = 1 + 6,6 = 7,6$

6	h=6,0	h=5,0	h=4,0	h=3,0	h=2,0	h=1,0	h=0
5	h=6,4	h=5,4	h=4,4	h=3,4	h=2,4	h=1,4	h=1,0
4	h=6,8	h=5,8	h=4,8	h=3,8	h=2,8	h=2,4	h=2,0
3	h=7,2	h=6,2	h=5,2	h=4,2	h=3,8	h=3,4	h=3,0
2	h=7,6 f=9,0	h=6,6 f=7,6	h=5,6 f=7,0	h=5,2	h=4,8	h=4,4	h=4,0
1	h=8,0 f=9,0	h=7,0 f=7,0	h=6,6 f=7,6	h=6,2	h=5,8	h=5,4	h=5,0
В/к	1	2	3	4	5	6	7

Пиксел 3,3: $\text{pređeni\_put} + g_{\text{vertikalno-prepreka}} + h(3,3) = 1,4 + 100 + 5,2 = 106,6$

Пиксел 3,4: $\text{pređeni\_put} + g_{\text{dijagonalno}} + h(3,4) = 1,4 + 1,4 + 4,2 = 7,0$

6	h=6,0	h=5,0	h=4,0	h=3,0	h=2,0	h=1,0	h=0
5	h=6,4	h=5,4	h=4,4	h=3,4	h=2,4	h=1,4	h=1,0
4	h=6,8	h=5,8	h=4,8	h=3,8	h=2,8	h=2,4	h=2,0
3	h=7,2	h=6,2 f=108	h=5,2 f=106,6	h=4,2 f=7,0	h=3,8	h=3,4	h=3,0
2	h=7,6 f=9,0	h=6,6 f=7,6	h=5,6 f=7,0	h=5,2 f=106,6	h=4,8	h=4,4	h=4,0
1	h=8,0 f=9,0	h=7,0 f=7,0	h=6,6 f=7,6	h=6,2 f=9,0	h=5,8	h=5,4	h=5,0
В/к	1	2	3	4	5	6	7

Пиксел 4,3: $\text{pređeni\_put} + g_{\text{dijagonalno-prepreka}} + h(4,3) = 2,8 + 100,4 + 4,8 = 108$

Пиксел 4,5: $\text{pređeni\_put} + g_{\text{dijagonalno}} + h(4,5) = 2,8 + 1,4 + 2,8 = 7,0$

6	h=6,0	h=5,0	h=4,0	h=3,0	h=2,0	h=1,0	h=0
5	h=6,4	h=5,4	h=4,4	h=3,4	h=2,4	h=1,4	h=1,0
4	h=6,8	h=5,8	h=4,8 f=108	h=3,8 f=7,6	h=2,8 f=7,0	h=2,4	h=2,0
3	h=7,2	h=6,2 f=108	h=5,2 f=106,6	h=4,2 f=7,0	h=3,8 f=7,6	h=3,4	h=3,0
2	h=7,6 f=9,0	h=6,6 f=7,6	h=5,6 f=7,0	h=5,2 f=106,6	h=4,8 f=9,0	h=4,4	h=4,0
1	h=8,0 f=9,0	h=7,0 f=7,0	h=6,6 f=7,6	h=6,2 f=9,0	h=5,8	h=5,4	h=5,0
В/к	1	2	3	4	5	6	7

Пиксел 5,5: $\text{pređeni\_put} + g_{\text{vertikalno}} + h(5,5) = 4,2 + 1 + 2,4 = 7,6$

Пиксел 5,6: $\text{pređeni\_put} + g_{\text{dijagonalno}} + h(5,6) = 4,2 + 1,4 + 1,4 = 7,0$

6	h=6,0	h=5,0	h=4,0	h=3,0	h=2,0	h=1,0	h=0
5	h=6,4	h=5,4	h=4,4	h=3,4 f=9,0	h=2,4 f=7,6	h=1,4 f=7,0	h=1,0
4	h=6,8	h=5,8	h=4,8 f=108	h=3,8 f=7,6	h=2,8 f=7,0	h=2,4 f=7,6	h=2,0
3	h=7,2	h=6,2 f=108	h=5,2 f=106,6	h=4,2 f=7,0	h=3,8 f=7,6	h=3,4 f=9,0	h=3,0
2	h=7,6 f=9,0	h=6,6 f=7,6	h=5,6 f=7,0	h=5,2 f=106,6	h=4,8 f=9,0	h=4,4	h=4,0
1	h=8,0 f=9,0	h=7,0 f=7,0	h=6,6 f=7,6	h=6,2 f=9,0	h=5,8	h=5,4	h=5,0
В/к	1	2	3	4	5	6	7

Пиксел 6,7: $pre\ddot{c}eni\_put + g_{dijagonalno} + h(6,7) = 5,6 + 1,4 + 0 = 7,0$

6	h=6,0	h=5,0	h=4,0	h=3,0	h=2,0 f=9,0	h=1,0 f=7,6	h=0 f=7,0
5	h=6,4	h=5,4	h=4,4	h=3,4 f=9,0	h=2,4 f=7,6	h=1,4 f=7,0	h=1,0 f=7,6
4	h=6,8	h=5,8	h=4,8 f=108	h=3,8 f=7,6	h=2,8 f=7,0	h=2,4 f=7,6	h=2,0 f=9,0
3	h=7,2	h=6,2 f=108	h=5,2 f=106,6	h=4,2 f=7,0	h=3,8 f=7,6	h=3,4 f=9,0	h=3,0
2	h=7,6 f=9,0	h=6,6 f=7,6	h=5,6 f=7,0	h=5,2 f=106,6	h=4,8 f=9,0	h=4,4	h=4,0
1	h=8,0 f=9,0	h=7,0 f=7,0	h=6,6 f=7,6	h=6,2 f=9,0	h=5,8	h=5,4	h=5,0
В/к	1	2	3	4	5	6	7

6	h=6,0	h=5,0	h=4,0	h=3,0	h=2,0 f=9,0	h=1,0 f=7,6	h=0 f=7,0
5	h=6,4	h=5,4	h=4,4	h=3,4 f=9,0	h=2,4 f=7,6	h=1,4 f=7,0	h=1,0 f=7,6
4	h=6,8	h=5,8	h=4,8 f=108	h=3,8 f=7,6	h=2,8 f=7,0	h=2,4 f=7,6	h=2,0
3	h=7,2	h=6,2 f=108	h=5,2 f=106,6	h=4,2 f=7,0	h=3,8 f=7,6	h=3,4 f=9,0	h=3,0
2	h=7,6 f=9,0	h=6,6 f=7,6	h=5,6 f=7,0	h=5,2 f=106,6	h=4,8 f=9,0	h=4,4	h=4,0
1	h=8,0 f=9,0	h=7,0 f=7,0	h=6,6 f=7,6	h=6,2	h=5,8	h=5,4	h=5,0
B/k	1	2	3	4	5	6	7

Корисни линкови за A* алгоритам

- <http://theory.stanford.edu/~amitp/GameProgramming/>
- [http://en.wikipedia.org/wiki/A* search algorithm](http://en.wikipedia.org/wiki/A*_search_algorithm)

Хвала на пажњи!

Питања?